

7

*Αξιοποίηση των
θεσμικών δυνατοτήτων*

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Εκτός από τις κυρίως θεσμικές δυνατότητες που του παρέχει ο Ν. 3094/2003 και θα εκτεθούν αναλυτικά στη συνέχεια, ο Συνήγορος του Πολίτη συμμετέχει επίσης σε συλλογικά όργανα του κράτους, σκοπός των οποίων είναι η αξιοποίηση της εμπειρίας της Αρχής σε θέματα προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου και καταπολέμησης της κακοδιοίκησης. Ειδικότερα, ο επίκουρος καθηγητής Γιώργος Καμίνης, υπό την ιδιότητα του Συνηγόρου του Πολίτη, αποτελεί εκ του νόμου τακτικό μέλος της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ). Ως αναπληρωματικό μέλος έχει οριστεί ο Βοηθός Συνήγορος Ανδρέας Τάκης, υπεύθυνος του Κύκλου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Η ΕΕΔΑ συστάθηκε με τον Ν. 2667/1998 και σύμφωνα με αυτόν λειτουργεί παρά το πρωθυπουργό ως συμβουλευτικό όργανο της πολιτείας σε θέματα προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Η βασική ιδέα που ενέπνευσε τη δημιουργία της ΕΕΔΑ είναι η ανάγκη για διαρκή παρακολούθηση των εξελίξεων που σχετίζονται με το καθεστώς των δικαιωμάτων του ανθρώπου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, η ενημέρωση της κοινής γνώμης για τους ενδεχόμενους κινδύνους παραβίασης και, προπαντός, η παροχή συμβουλών για τη χάραξη κεντρικής πολιτικής προαγωγής των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Η ΕΕΔΑ λειτουργεί σε ολομέλεια και σε τμήματα. Ο Συνήγορος του Πολίτη και ο Βοηθός Συνήγορος μετέχουν στην Ολομέλεια και στο Δ' Τμήμα, το οποίο έχει ως αντικείμενο την προώθηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Επίσης, ο Συνήγορος του Πολίτη είναι εκ του νόμου μέλος του Εθνικού Συμβουλίου Διοικητικής Μεταρρύθμισης (ΕΣΔΜ), το οποίο συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 2 του Ν. 2889/2000 (ΦΕΚ Α' 196) και της αρ. ΔΙΑΚ/Φ.7/21778 απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (ΦΕΚ Β' 1218). Μεταξύ των αρμοδιοτήτων του ΕΣΔΜ είναι και η εισήγηση προς την κυβέρνηση των απαραίτητων μεταρρυθμίσεων για τη βελτίωση της δημόσιας διοίκησης.

Οι βασικές θεσμικές δυνατότητες που παρέχονται στον Συνήγορο του Πολίτη, προκειμένου να εκπληρώσει την αποστολή του, καθορίζονται στον Ν. 3094/2003 και στον κανονισμό λειτουργίας του (ΠΔ 273/1999). Εκτός, βεβαίως από τον χειρισμό των ατομικών αναφορών που υποβάλλουν οι πολίτες ή επ' ευκαιρία αυτών, οι βασικές θεσμικές δυνατότητες που διαθέτει η Αρχή είναι οι ακόλουθες:

- Η ετήσια έκθεση, στην οποία παρουσιάζονται οι σημαντικότερες υποθέσεις και διατυπώνονται προτάσεις προς την πολιτική ηγεσία για νομοθετικές, οργανωτικές και λειτουργικές ρυθμίσεις, που στόχο έχουν τη βελτίωση του πλαισίου λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης. Η έκθεση υποβάλλεται τον Μάρτιο κάθε έτους στον Πρόεδρο της Βουλής, συζητείται κατά τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό της Βουλής και δημοσιεύεται σε ειδική έκδοση του Εθνικού Τυπογραφείου.
- Ειδικές εκθέσεις για θέματα ιδιαίτερης σοβαρότητας. Οι εκθέσεις αυτές υποβάλλονται στον Πρωθυπουργό και στον Πρόεδρο της Βουλής και κοινοποιούνται στους καθ' ύλην αρμόδιους υπουργούς.
- Εφόσον το απαιτεί η φύση κάποιας υπόθεσης, εκπονείται πόρισμα, το οποίο γνωστοποιείται στον καθ' ύλην αρμόδιο υπουργό και στις αρμόδιες υπηρεσίες.

Για θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της Αρχής, ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί επίσης να επιληφθεί αυτεπάγγελτα. Το πόρισμα μιας τέτοιας έρευνας δημοσιοποιείται με κάθε πρόσφορο τρόπο. Η δυνατότητα διενέργειας αυτοψίας, πραγματογνωμοσύνης κ.λπ., η οποία δεν τελεί υπό την άδεια καμίας άλλης αρχής, ενισχύει περαιτέρω την αποτελεσματικότητα του έργου του Συνηγόρου του Πολίτη. Αν, κατά την έρευνα μιας υπόθεσης, ο Συνήγορος του Πολίτη διαπιστώσει παράνομη συμπεριφορά λειτουργού, υπαλλήλου ή μέλους της διοίκησης ή άρνηση συνεργασίας με την Αρχή, μπορεί να προκαλέσει την πειθαρχική δίωξη του υπαίτιου ή, αν ο υπαίτιος δεν υπόκειται σε πειθαρχικό έλεγχο, να προτείνει τη λήψη άλλων πρόσφορων μέτρων. Κατά τη διάρκεια του 2003 ο Συνήγορος του Πολίτη έκανε συχνή χρήση αυτού του μέτρου. Σε περιπτώσεις δε που προέκυψαν αποχρώσεις ενδείξεις για την τέλεση αξιόποινων πράξεων από λειτουργό, υπάλληλο ή μέλος της διοίκησης, διαβίβασε τη σχετική έκθεση στην αρμόδια εισαγγελική αρχή.

2. ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΑΘΜΟΥΣ ΒΑΣΗΣ ΚΙΝΗΤΗΣ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑΣ

Ο Συνήγορος του Πολίτη εκπόνησε, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγρ. 5 του Ν. 3094/2003, ειδική έκθεση για τους σταθμούς βάσης κινητής τηλεφωνίας, την οποία υπέβαλε στον Πρωθυπουργό και στον Πρόεδρο της Βουλής και την κοινοποίησε στους καθ' ύλην αρμόδιους υπουργούς: Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Μεταφορών και Επικοινωνιών, Υγείας και Πρόνοιας, Πολιτισμού και Γεωργίας.

Έναυσμα για τη σύνταξη της έκθεσης αποτέλεσαν οι αναφορές που δέχθηκε η Αρχή από το 1999 έως το 2003. Με τις αναφορές αυτές οι πολίτες εξέφραζαν, μεταξύ άλλων, ανησυχία για το ενδεχόμενο η λειτουργία των σταθμών βάσης κινητής τηλεφωνίας να επιφέρει δυσμενείς επιπτώσεις στην υγεία και το περιβάλλον.

Σύμφωνα με την έκθεση, τα κύρια προβλήματα που σχετίζονται με τη χωροθέτηση και τη λειτουργία των κεραιών κινητής τηλεφωνίας αφορούν:

- στην υπαγωγή των κεραιών κινητής τηλεφωνίας σε προηγούμενη εκτίμηση επιπτώσεων στο ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον και στην υποχρέωση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων πριν από τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης,
- στην τήρηση των πολεοδομικών προϋποθέσεων για την τοποθέτηση των κεραιών,
- στον συντονισμό και στη συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων υπηρεσιών της διοίκησης, στην πολυπλοκότητα του οικείου νομοθετικού πλαισίου, καθώς και στην ύπαρξη αντιφατικών και αντικρουόμενων μεταξύ τους διατάξεων,
- στις διαδικασίες ελέγχου των επιτρεπόμενων ανώτατων ορίων ακτινοβολίας από τους εξουσιοδοτημένους φορείς,
- στην πληροφόρηση του κοινού ως προς τις επιπτώσεις της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας για τη δημόσια υγεία και το περιβάλλον.

Στην έκθεση διατυπώνονται προτάσεις νομοθετικού, διαδικαστικού και οργανωτικού χαρακτήρα, που αποσκοπούν στη βελτίωση της ισχύουσας νομοθεσίας και της διοικητικής διαδικασίας, στην αναβάθμιση των ουσιαστικών προϋποθέσεων για τον έλεγχο της εγκατάστασης των κεραιών κινητής τηλεφωνίας, καθώς και στην πληρέστερη προστασία της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος.

Οι προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη στηρίζονται στην «αρχή της προφύλαξης», που αποτελεί αναγνωρισμένη αρχή του διεθνούς και κοινοτικού δικαίου και επιβάλλει τη λήψη μέτρων για την προστασία της υγείας και του περιβάλλοντος, ακόμη και στις περιπτώσεις, όπως εν προκειμένω, κατά τις οποίες η έκθεση στην ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία φαίνεται να εγκυμονεί έστω και πιθανολογούμενο κίνδυνο, δηλαδή μη αποδεδειγμένο. Βασισμένος στην αρχή της προφύλαξης, ο Συνήγορος του Πολίτη προτείνει, μεταξύ άλλων, τη συστηματική υπαγωγή όλων των σταθμών βάσης κινητής τηλεφωνίας σε

εκτίμηση επιπτώσεων στο περιβάλλον και σε έγκριση περιβαλλοντικών όρων πριν από τη χορήγηση της άδειας εγκατάστασης των κεραιών, τη θεσμοθέτηση ελάχιστων αποστάσεων από κατοικημένες περιοχές και ειδικά κτίρια (σχολεία, νοσοκομεία, μαιευτήρια κ.λπ.), την ανάκληση της άδειας των κεραιών που δεν πληρούν τις νόμιμες πολεοδομικές προϋποθέσεις τοποθέτησης, την επανεξέταση των ορίων ασφαλούς έκθεσης του κοινού σύμφωνα με τα τρέχοντα επιστημονικά στοιχεία, τη δημιουργία βάσης δεδομένων για όλες τις εγκατεστημένες κεραιές, καθώς και την καθιέρωση επίσιων δειγματοληπτικών ελέγχων σε στατιστικώς αντιπροσωπευτικό δείγμα των εγκατεστημένων κεραιών και, τέλος, τη δημοσίευση των σχετικών αποτελεσμάτων.

Όπως ανακοινώθηκε από το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών (30.12.2003), σε σχετικό νομοσχέδιο για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες που υπογράφηκε από τον υπουργό και απεστάλη στους συναρμόδιους υπουργούς, περιλαμβάνονταν διατάξεις με τις οποίες ρυθμίζονταν, μεταξύ άλλων, θέματα ελέγχου της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας που εκπέμπουν οι κεραιές κινητής τηλεφωνίας, προβλέπεται δε η απαγόρευση εγκατάστασης κεραιών σε απόσταση μικρότερη των 300 μέτρων από σχολεία, ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τεχνολογικά εκπαιδευτικά ιδρύματα και νοσοκομεία, καθώς και η απομάκρυνση μέσα σε ένα έτος όσων κεραιών λειτουργούν σε απόσταση μικρότερη των 300 μ.

Η έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη ολοκληρώθηκε την περίοδο κατά την οποία είχε ανακοινωθεί από το Υπουργείο Μεταφορών η πρόθεση τροποποίησης της νομοθεσίας για τις κεραιές κινητής τηλεφωνίας. Συνέβαλε στη δημόσια διαβούλευση που ήδη είχε αρχίσει με πρωτοβουλία του υπουργείου για έναν τομέα κρίσιμο για την ποιότητα ζωής των πολιτών.

3. ΑΥΤΟΨΙΕΣ

Σύμφωνα με τον Ν. 3094/2003 (άρθρο 4, παράγρ. 5), κατά τη διερεύνηση των αναφορών ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να διενεργεί αυτοψίες προκειμένου να διαμορφώσει ίδια αντίληψη για πραγματικά γεγονότα ή καταστάσεις. Η εμπειρία της Αρχής επιβεβαιώνει την αναγκαιότητα διενέργειας αυτοψιών και την αποτελεσματικότητά τους σε πολλές περιπτώσεις, ιδίως όταν πρόκειται για διερεύνηση αναφορών που αφορούν σε πολεοδομικά και άλλα συναφή θέματα του Κύκλου Ποιότητας Ζωής, αλλά και σε ζητήματα κράτησης αλλοδαπών αιτούντων άσυλο, του Κύκλου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, εξαιτίας της φύσης των οικείων υποθέσεων. Η διενέργεια αυτοψιών αναμένεται να αποτελέσει αποτελεσματικό θεσμικό εργαλείο και για τις υποθέσεις του νεοσυσταθέντος Κύκλου Δικαιωμάτων του Παιδιού, καθώς στην αρμοδιότητά του εμπίπτουν τόσο οι δημόσιες υπηρεσίες όσο και ιδιώτες. Οι περιπτώσεις στις οποίες ο Συνήγορος του Πολίτη διενήργησε αυτοψία κατά το 2003 είναι οι ακόλουθες.

ΚΥΚΛΟΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ - ΤΜΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΡΟΔΟΥ

Τον Ιανουάριο διενεργήθηκε αυτοψία η οποία αφορούσε στη διαδικασία παροχής ασύλου και στα προσκόμματα που αντιμετώπιζαν κρατούμενοι αλλοδαποί, καθώς και στην εξέλιξη της διαδικασίας παροχής ασύλου από πλευράς των κεντρικών και περιφερειακών αστυνομικών αρχών. Επισημάνθηκαν τα πρακτικά προβλήματα κράτησης που δημιουργεί η συχνότητα άφιξης μεγάλου αριθμού παράνομων μεταναστών και συζητήθηκε η δυνατότητα επικοινωνίας μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ) με κρατούμενους αλλοδαπούς ύστερα από άδεια του διοικητή. Σε συνάντηση με αλλοδαπούς στον χώρο κράτησής τους έξω από την πόλη της Ρόδου διαπιστώθηκε ότι πεπλανημένα οι αλλοδαποί πίστευαν ότι είχαν ήδη υποβάλει γραπτά αιτήματα ασύλου, διότι στην πραγματικότητα η ΕΛΑΣ είχε αρνηθεί να τα παραλάβει από εκπρόσωπο ΜΚΟ.

Το κλιμάκιο του Συνηγόρου του Πολίτη διαβίβασε τα αιτήματα των αλλοδαπών στο Τμήμα Ασφαλείας Ρόδου και ξεκίνησε η διαδικασία εξέτασής τους. Επίσης, κατά την αυτοψία διαπιστώθηκε ότι το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης έχει ως πρακτική να εξαντλείται το τρίμηνο κράτησης προτού παραδοθούν οι κάρτες αιτούντων άσυλο, και στη συνέχεια επισημάνθηκε το νομοθετικό κενό σχετικά με τα ζητήματα πρόνοιας των προσφύγων, οι οποίοι συχνά δεν διαθέτουν τα έξοδα για μετάβαση στο κέντρο που εξευρίσκεται για τη διαμονή τους σε άλλα μέρη της Ελλάδας (υποθέσεις 23923/2002, 24372/2002).

ΤΜΗΜΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Τον Μάιο διενεργήθηκε αυτοψία στο Τμήμα Ασύλου του Τμήματος Αλλοδαπών Αθηνών ύστερα από αναφορές πέντε ΜΚΟ και ερευνήθηκε η διαδικασία παραλαβής και καταγραφής αιτημάτων παροχής ασύλου. Διαπιστώθηκε ότι αντί να λαμβάνονται δακτυλικά αποτυπώματα και να χορηγείται υπηρεσιακό σημείωμα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 2 του ΠΔ 61/1999, κατά την παραλαβή του αιτήματος ασύλου χορηγούνταν στους αιτούντες αντίγραφο της αίτησής τους χωρίς αριθμό πρωτοκόλλου, με σημείωση της ημερομηνίας κατά την οποία θα έπρεπε να παρουσιαστούν για να αρχίσει επίσημα η διαδικασία εξέτασης του αιτήματός τους, η οποία καθοριζόταν ενίοτε ακόμη και ύστερα από δέκα μήνες. Επισημάνθηκε εκ μέρους της διοίκησης ότι η συγκέντρωση υπερβολικά μεγάλου αριθμού αιτημάτων για παροχή ασύλου (12.753 αιτήματα το α' τρίμηνο του 2003) καθιστά αδύνατη την εξέτασή τους από το υφιστάμενο δυναμικό του αρμόδιου Γραφείου του Τμήματος Αλλοδαπών Αθηνών μέσα στις νόμιμες προθεσμίες. Ωστόσο, η μη τήρηση ενός στοιχειώδους μπτρώου καταγραφέντων αιτημάτων με τη χορήγηση αριθμού πρωτοκόλλου δημιουργεί μεγάλη ανασφάλεια δικαίου στους αιτούντες άσυλο, εκτός του ότι παραβιάζονται διατάξεις του ΚΔΔ και η διαδικασία δεν μπορεί να ελεγχθεί. Το σημαντικότερο όμως πρόβλημα είναι ότι κατά το μεγάλο αυτό διάστημα οι αιτούντες άσυλο παραμένουν στη χώρα χωρίς να μπορούν να απολαύουν των δικαιωμάτων που τους αναγνωρίζει ο νόμος: ταυτόχρονα, η εξασφάλιση της μη απέλασης ευνοεί την υποβολή ολοένα και περισσότερων καταχρηστικών αιτημάτων. Σχετικές προτάσεις για την επίλυση των προαναφερθέντων προβλημάτων διατύπωσε ο Συνήγορος του Πολίτη με έγγραφό του προς τις αρμόδιες αρχές (υποθέσεις 1386/2003, 2394/2003, 2987/2003 και 4392/2003).

ΤΜΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ - ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΛΕΣΒΟΥ - ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΛΕΣΒΟΥ - ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Κατά τα τέλη Σεπτεμβρίου - αρχές Οκτωβρίου διενεργήθηκε αυτοψία με αντικείμενο: (α) τις συνθήκες κράτησης των παράνομα εισερχόμενων στη χώρα αλλοδαπών στα δύο λειτουργούντα κέντρα κράτησης (περιοχές Λαγκάδα και Παγανή) σε συνδυασμό με τον έλεγχο της κατανομής των αρμοδιοτήτων μεταξύ των εμπλεκόμενων στην υποδοχή των αλλοδαπών φορέων, και (β) την άσκηση των δικαιωμάτων των αλλοδαπών οι οποίοι ανήκαν στην κατηγορία των αιτούντων άσυλο. Εκτός από την επίσκεψη στους χώρους κράτησης, πραγματοποιήθηκε στη Νομαρχία Λέσβου σύσκεψη εκπροσώπων όλων των εμπλεκόμενων φορέων με πρωτοβουλία του Συνηγόρου του Πολίτη. Παρά το γεγονός ότι οι κρατούμενοι αλλοδαποί τελούν υπό τη δικαιοδοσία του Τμήματος Ασφαλείας Μυτιλήνης, διαπιστώθηκε ότι η Νομαρχία Λέσβου ήταν ο φορέας ο οποίος είχε αναλάβει τόσο τα έξοδα σίτισης όσο και την ευθύνη για την αναζήτηση κατάλληλου χώρου υποδοχής, ακόμη και πέραν των πρώτων 30 ημερών παραμονής, χρονικό διάστημα κατά το οποίο προβλέπεται από το Σχέδιο «Ποσειδώνιο» η σχετική αρμοδιότητά της. Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, επικαλούμενη έγγραφο της Διεύθυνσης Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, το οποίο επιχειρεί μια αμφισβητούμενης νομιμότητας ερμηνεία του άρθρου 48 του Ν. 2910/2001, αρνείται να αναλάβει πρωτοβουλία προκειμένου να εφαρμοστεί το άρθρο αυτό, σύμφωνα με το οποίο

οι παράνομα εισερχόμενοι αλλοδαποί διαμένουν σε κέντρα φιλοξενίας υπό την εποπτεία της περιφέρειας και τη φύλαξη των αστυνομικών αρχών.

Κατά το χρόνο της αυτοψίας, λόγω της άφιξης μεγάλου αριθμού μεταναστών στο νησί και επειδή επισκευαζόταν το νέο κέντρο στην Παγανή, υπήρχε σοβαρό πρόβλημα με τον προαυλισμό των κρατουμένων και την υγιεινή του χώρου. Η έντονη δραστηριοποίηση της νομαρχίας να δημιουργήσει έναν αξιοπρεπή χώρο υποδοχής γεννάει την προσδοκία ότι θα βελτιωθούν οι συνθήκες διαβίωσης των παράνομων μεταναστών, εφόσον βέβαια ο αριθμός τους δεν υπερβεί κάποια εύλογα όρια.

Ως προς την τήρηση των εγγυήσεων της διαδικασίας παροχής ασύλου, διαπιστώθηκε ότι δεν εξασφαλίζεται απρόσκοπτη πρόσβαση για όλους τους αλλοδαπούς που επιθυμούν να ζητήσουν άσυλο και ότι δεν δίνεται αριθμός πρωτοκόλλου στις αιτήσεις ασύλου, με αποτέλεσμα να μην είναι εύκολο να διαπιστωθεί η έγγραφη υποβολή κάποιου αιτήματος (υποθέσεις 12546/2003, 13205/2003).

ΚΥΚΛΟΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΚΕΝΤΡΟ ΒΡΕΦΩΝ «Η ΜΗΤΕΡΑ»

Τον Σεπτέμβριο διενεργήθηκε αυτοψία με σκοπό τη διερεύνηση της πρακτικής που ακολουθείται στο Κέντρο Βρεφών «Η Μητέρα» ως προς την υιοθεσία γενικά και ως προς το ζήτημα της αναπλήρωσης της συναίνεσης των φυσικών γονέων ειδικότερα, καθώς και των συνθηκών φιλοξενίας των βρεφών. Κατά την επίσκεψη διαπιστώθηκε η πολύ ικανοποιητική παροχή υπηρεσιών προς τα φιλοξενούμενα παιδιά (χώροι, προσωπικό, συνθήκες φροντίδας) και ο μεγάλος βαθμός εναρμόνισης της πρακτικής των επαγγελματιών που απασχολούνται στο Κέντρο με τις νέες διεθνείς επιστημονικές τάσεις. Επισημάνθηκε όμως η άγνοια του Κέντρου ως προς τη δικονομική του υποχρέωση για παροχή πληροφοριών στους φυσικούς γονείς σχετικά με τη δυνατότητά τους να προσβάλουν την απόφαση υιοθεσίας. Τέλος, διαπιστώθηκε ότι η αφαίρεση της άσκησης της επιμέλειας από τους φυσικούς γονείς, που πρέπει να προηγείται της απόφασης υιοθεσίας ώστε να αποτελεί ασφαλιστική δικλείδα υπέρ τους –εν όψει της δυνατότητας δικαστικής αναπλήρωσης της συναίνεσής τους–, έχει υποβαθμιστεί σε απλή διαδικαστική προϋπόθεση της απόφασης υιοθεσίας, γεγονός που αποτελεί προφανή καταστρατήγηση του πνεύματος του νομοθέτη. Η αναφορά που προκάλεσε την αυτοψία τέθηκε στο αρχείο, καθώς δεν διαπιστώθηκε παράνομη πράξη ή παράλειψη του Κέντρου, τα στοιχεία όμως που συγκεντρώθηκαν θα περιληφθούν σε μελλοντικό πόρισμα (υπόθεση 5832/2003).

ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΤΟΥ ΙΒΣΑ

Τον Οκτώβριο διενεργήθηκε αυτοψία με αφορμή αναφορά που έθιγε το ζήτημα της αναλογίας βρεφών/παιδαγωγών στα βρεφικά τμήματα των βρεφονηπιακών σταθμών του Ιδρύματος Βρεφονηπιακών Σταθμών Αθηνών (ΙΒΣΑ). Συγκεκριμένα, έγινε επίσκεψη στους βρεφονηπιακούς σταθμούς Ζωγράφου Α' και Β', Χαλανδρίου και Κυψέλης. Από τη διερεύνηση της υπόθεσης είχε διαπιστωθεί ότι η υφιστάμενη αναλογία ήταν νόμιμη, σπριζόμενη σε απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του ΙΒΣΑ, το οποίο, μη δεσμευόμενο από ρητή διάταξη νόμου περί καθορισμού συγκεκριμένης αναλογίας σε αυτούς τους σταθμούς, εξακολουθούσε να ασκεί τις αρμοδιότητές του έως την ολοκλήρωση της διαδικασίας μεταβίβασης των σταθμών στην τοπική αυτοδιοίκηση. Από την αυτοψία όμως προέκυψε ότι το αίτημα της αναφοράς που είχε υποβληθεί ήταν εύλογο, διότι, αν και νόμιμη, η υφιστάμενη αναλογία δεν εξυπηρετούσε με τον καλύτερο παιδαγωγικό τρόπο τις ανάγκες των φιλοξενούμενων παιδιών. Μόνο σε έναν από τους σταθμούς που επισκέφθηκε η Αρχή οι συνθήκες φύλαξης και φροντίδας των παιδιών ήταν πολύ ικανοποιητικές, και σε αυτό συνέβαλλε το ευάριθμο των εγγεγραμμένων εκεί παιδιών, με συνέπεια σε κάθε παιδαγωγό να αντιστοιχεί μικρότερος αριθμός βρεφών και σε κάθε βρέφος μεγαλύτερος αριθμός τετρα-

γωνικών μέτρων. Με την αλλαγή του νομικού πλαισίου που διέπει τους σταθμούς αυτούς, η αναλογία βρεφών/νηπιαγωγών, η οποία θα ισχύσει στις επόμενες εγγραφές, θα πρέπει να είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του πρότυπου κανονισμού λειτουργίας δημοτικών και κοινοτικών ΝΠΔΔ παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, που θέτει μικρότερο αριθμό βρεφών υπό την επίβλεψη του κάθε παιδαγωγού. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αναμενόμενη βελτίωση των συνθηκών φροντίδας σε αυτούς τους σταθμούς, ο Κύκλος Δικαιωμάτων του Παιδιού, σε συνέχεια της αυτοψίας, απύθνησε επιστολές προς τους αρμόδιους δήμους, επιδιώκοντας τη δέσμευσή τους για την πιστή εφαρμογή του προαναφερόμενου κανονισμού (υπόθεση 7600/2003).

ΚΥΚΛΟΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΚΥΚΛΑΔΩΝ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΗΣ ΝΑ ΚΥΚΛΑΔΩΝ - ΛΙΜΕΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

Τον Μάρτιο διενεργήθηκε αυτοψία στις προαναφερόμενες υπηρεσίες σχετικά με ζητήματα κατασκευής λιμενοβραχίονα από το Λιμενικό Ταμείο, διάνοιξης δρόμων και επίχωσης ρεμάτων, χωρίς τις απαιτούμενες άδειες. Διαπιστώθηκε ότι η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών άσκησε πλημμελή έλεγχο. Η Αρχή ζήτησε από τη Διεύθυνση Πολεοδομίας να ελέγξει τις οικοδομικές άδειες και από τον Νομάρχη Κυκλάδων να επιληφθεί των θεμάτων που σχετίζονται με τις αναφορές. Από τις άλλες υπηρεσίες ζητήθηκαν στοιχεία και ενημέρωση. Η υπόθεση εκκρεμεί (υποθέσεις 2940/2003 και 17079/2002).

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΟΔΩΝ ΔΗΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Τον Απρίλιο διενεργήθηκε αυτοψία στην καφετέρια-μπαρ που βρίσκεται στην οδό Διογένη 42 στη Θεσσαλονίκη, ακριβώς κάτω από το μπαλκόνι της ενδιαφερομένης που είχε καταθέσει αναφορά στον Συνήγορο του Πολίτη. Διαπιστώθηκε πρόβλημα ηχορύπανσης, και η ατμόσφαιρα ήταν πνιγνή από τα τοιγάρα των θαμώνων. Επισημαίνεται επίσης ότι, σύμφωνα με την άδεια μουσικών οργάνων που διαθέτει το κατάστημα, πρέπει να λειτουργεί με κλειστές τις πόρτες και τα παράθυρα. Σε αντίθετη περίπτωση συντρέχει λόγος ανάκλησης της άδειας. Επιπλέον, το κατάστημα λειτουργεί πλέον χωρίς αεραγωγούς εξαερισμού ή θέρμανσης. Μετά την αυτοψία, το αρμόδιο πολεοδομικό γραφείο προέβη στην αφαίρεση ορισμένων αυθαίρετων κατασκευών. Ωστόσο, παρά τις ενέργειες της Αρχής, η διοίκηση δεν προέβη στην ανάκληση της άδειας του καταστήματος. Η υπόθεση τέθηκε στο αρχείο ύστερα από συνεννόηση με την αναφερόμενη (υπόθεση 12192/2002).

ΙΣΤ΄ ΕΦΟΡΕΙΑ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ -

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΥΠΠΟ

Τον Απρίλιο διενεργήθηκε αυτοψία σε οικοπέδο δεσμευμένο για αρχαιολογικούς σκοπούς, στην Πλατεία Αντιγονιδών 38 στη Θεσσαλονίκη. Ο ενδιαφερόμενος πολίτης είχε ζητήσει την αναπομπή της υπόθεσης στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο προκειμένου να επανεξεταστεί η απαλλοτρίωση του οικοπέδου. Οι αρμόδιες υπηρεσίες έχουν καθυστερήσει να αποφανθούν επί του θέματος και από το 2001 αναμένεται απάντηση. Διαπιστώθηκε ότι το περιφραγμένο οικοπέδο παραμένει εγκαταλελειμμένο και έχει μεταβληθεί σε σκουπιδότοπο. Παράλληλα εντοπίστηκαν αδέσποτα ζώα και ακαθαρσίες. Μετά την αυτοψία της Αρχής, η αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΠΟ ανέλαβε τον καθαρισμό του οικοπέδου. Η υπόθεση έκλεισε επιτυχώς έπειτα από απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, ο οποίος προέβη στην απαλλοτρίωση –ύστερα από γνωμοδότηση της ΙΣΤ΄ Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων– μόνο του ισόγειου και του υπόγειου χώρου, επιτρέποντας την οικοδόμηση του υπέργειου τμήματος (υπόθεση 12790/2002).

ΝΑ ΧΙΟΥ - ΔΗΜΟΣ ΧΙΟΥ - ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΜΗΝΑ - ΔΕΥΑ ΧΙΟΥ - ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΝΟΜΟΥ ΧΙΟΥ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Κλιμάκιο της Αρχής μετέβη περί τα τέλη Απριλίου στη Χίο, με σκοπό τη διενέργεια αυτοψίας και τη διεξαγωγή σύσκεψης μεταξύ των εμπλεκόμενων υπηρεσιών, με θέμα την επικινδυνότητα ή μη του πόσιμου νερού στους δήμους Χίου και Αγίου Μηνά. Πραγματοποιήθηκε αυτοψία σε γεωτρήσεις στην περιοχή Κορακάρη, η λειτουργία των οποίων εμπίπτει στην αρμοδιότητα της ΔΕΥΑΧ, και στις οποίες είχαν επανειλημμένα παρατηρηθεί αυξημένες τιμές υδραργύρου.

Διαπιστώθηκε ότι οι επίμαχες γεωτρήσεις ήταν εκτός λειτουργίας. Επίσης, πραγματοποιήθηκε αυτοψία στη χωματερή του Δήμου Χίου, η οποία βρίσκεται επίσης στο όρος Κορακάρη, καθώς στους σκοπούς της επίσκεψης του κλιμακίου ήταν και ο έλεγχος της τυχόν εγγύτητας των γεωτρήσεων με πιθανές πηγές μόλυνσης των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων. Διαπιστώθηκε ότι η χωματερή βρίσκεται μακριά από τις γεωτρήσεις, αλλά σε σχετικά μικρή απόσταση από το ρέμα Παρθένη, κατά μήκος δε του ρέματος και μέχρι τη χωματερή ο χώρος ήταν γεμάτος απορρίμματα.

Ακολούθησε σύσκεψη, στην οποία συμμετείχαν ο Νομάρχης Χίου, οι δήμαρχοι Χίου και Αγίου Μηνά καθώς και εκπρόσωποι από τη ΔΕΥΑΧ, τις αρμόδιες διευθύνσεις της ΝΑ, της περιφέρειας και από το Γενικό Χημείο του Κράτους - Χημική Υπηρεσία Μυτιλήνης. Εκτέθηκαν οι ως τότε ενέργειες των υπηρεσιών και τα προγραμματιζόμενα έργα. Από την πλευρά της Αρχής, έγινε εκτενής αναφορά στις υποχρεώσεις των υπηρεσιών που ανακύπτουν από την οικεία νομοθεσία και υπογραμμίστηκε η ανάγκη σύνταξης περιβαλλοντικών και υδρογεωλογικών μελετών για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων όλης της νήσου, όπως επιβάλλεται από τον Ν. 1739/1987. Επίσης, επισημάνθηκε η ανάγκη για τη λήψη άμεσων μέτρων για τον περιορισμό της υπεράντλησης και της συνακόλουθης υφαλμύρωσης του νερού, οι οποίοι είναι βασικοί παράγοντες για τη μόλυνσή του με υδράργυρο, λόγω και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του υπεδάφους και των πετρωμάτων της περιοχής Κορακάρη. Η υπόθεση εκκρεμεί (υπόθεση 14550/2002).

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΕΥΒΟΙΑΣ - ΔΗΜΟΣ ΣΤΥΡΩΝ

Ύστερα από συνεννόηση με τη Νομαρχία Ευβοίας για παρέμβαση σε θέματα ποιότητας πόσιμου νερού, έγινε τον Μάιο στον Δήμο Στύρων λήψη δείγματος για ανάλυση. Διαπιστώθηκε ότι η ποιότητα του νερού δεν ανταποκρινόταν στα κριτήρια που θέτει η ΚΥΑ Α5/288/1986, τα οποία αναφέρθηκαν στη Διεύθυνση Υγείας της Νομαρχίας Ευβοίας. Κατόπιν τούτου ακολούθησαν νέοι έλεγχοι από τη Διεύθυνση Υγείας. Ωστόσο, από τα δεδομένα που ήλθαν σε γνώση της Αρχής προκύπτει ότι οι έλεγχοι που έγιναν δεν ήταν σύμφωνοι με την προαναφερόμενη ΚΥΑ (συχνότητα αναλύσεων, σημεία λήψης δειγμάτων, παράμετροι σύμφωνα με τις οποίες εξετάζονται τα δείγματα). Μετά την παρέμβαση του Συνηγόρου του Πολίτη, τα δείγματα εξετάστηκαν για ορισμένες μόνο παραμέτρους, για τις οποίες είχε εκτιμηθεί ότι υπάρχει πρόβλημα. Θα πραγματοποιηθεί νέα επικοινωνία για έλεγχο των ενεργειών της διοίκησης (υπόθεση 5593/2003).

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ - ΔΗΜΟΣ ΚΟΥΦΑΛΙΩΝ-ΠΟΛΙΧΝΗΣ - ΕΥΑΘ

Τον Μάιο έγινε αυτοψία στη Νομαρχία Θεσσαλονίκης για τη διαπίστωση των συνθηκών που επικρατούν σε ανεξέλεγκτους χώρους διάθεσης απορριμμάτων. Η νομαρχία δεσμεύθηκε ότι θα λάβει μέτρα προστασίας έως την οριστική παύση της λειτουργίας των χώρων αυτών. Στο δείγμα νερού που ελήφθη για ανάλυση βρέθηκαν ουσίες πάνω από τους επιτρεπόμενους δείκτες και υπήρξε συνεννόηση του Συνηγόρου του Πολίτη για τη λήψη νέων δειγμάτων και την ανάλυση από την ΕΥΑΘ (υποθέσεις 11053/1999, 14815/2000, 17551/2001, 13642/2002, 4946/2003).

ΝΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ - ΔΕΗ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ - ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΑΙΓΑΛΕΩ
Τον Ιούνιο κλιμάκιο της Αρχής μετέβη στην περιοχή Αγίου Γεωργίου Μάνδρας όπου ανε-
γείρεται αυθαίρετη οικοδομή και διενεργούνται παράνομες εκσκαφές και περιφράξεις μέ-
σα σε δασική και αναδασωτέα έκταση, καθώς και μέσα στον κηρυγμένο αρχαιολογικό χώ-
ρο της Ερένειας. Κατά την ημέρα της αυτοψίας δεν διαπιστώθηκε συνέχιση των εργασιών,
διαπιστώθηκε όμως η σύνδεση του κτίσματος με το δίκτυο της ΔΕΗ. Όπως έχει ήδη κα-
ταγραφεί από την αρμόδια εφορεία αρχαιοτήτων, στην περιοχή αναπτύσσεται γενικότερα
αυθαίρετος παραθεριστικός οικισμός. Σε σχετικό έγγραφο της Αρχής προς τις εμπλεκόμε-
νες υπηρεσίες καταγράφηκαν τα συμπεράσματα της αυτοψίας και ζητήθηκε η λήψη πρό-
σθετων κυρώσεων από το δασαρχείο και την πολεοδομία, καθώς και η διακοπή της τυχόν
πλεκτροδότησης του κτίσματος από τη ΔΕΗ. Επίσης, ζητήθηκε από τη ΝΑ Δυτικής Αττι-
κής και τον Δήμο Μάνδρας η αντιμετώπιση του γενικότερου προβλήματος της επέκτασης
και της ανάπτυξης του αυθαίρετου οικισμού. Η υπόθεση εκκρεμεί (υπόθεση 5709/2002).

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ

Τον Ιούνιο διενεργήθηκε στην πόλη των Χανίων αυτοψία για υπόθεση που αφορούσε σε
φερόμενη ως μη ορθή εφαρμογή του ρυμοτομικού σχεδίου κατά τη σύνταξη της πράξης
εφαρμογής. Διαπιστώθηκε απόκλιση σε μικρό τμήμα των ορίων του οικοπέδου και συ-
στήθηκε στον αναφερόμενο να καταθέσει αίτηση για τον επανέλεγχο των ορίων στο τμήμα
αυτό. Κατά τα λοιπά, διαπιστώθηκε η νομιμότητα των ενεργειών της διοίκησης (υπόθεση
9509/2001).

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Τον Ιούνιο διενεργήθηκε αυτοψία στο Ηράκλειο για υπόθεση που αφορούσε στη νομιμώ-
τητα οικοδομικής άδειας σε οικόπεδο όμορο με αυτό της ενδιαφερομένης που είχε προ-
σφύγει στον Συνήγορο του Πολίτη. Διαπιστώθηκε η νομιμότητα των ενεργειών της διοί-
κησης (υπόθεση 17979/2000).

Αυτοψία διενεργήθηκε και για υπόθεση σχετικά με την ύπαρξη κοινοτικού δρόμου,
πριν από την αναθεώρηση του σχεδίου πόλεως, κοντά σε ακίνητο της αναφερομένης, ο
οποίος πλέον φαινόταν να ανήκει σε ιδιώτες. Διαπιστώθηκε η νομιμότητα των ενεργειών
της διοίκησης και ότι ο δρόμος ήταν και παραμένει ιδιωτικός (υπόθεση 5874/2003).

ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΚΟΡΙΝΘΟΥ - ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

Τον Ιούνιο διενεργήθηκε αυτοψία στο Λουτράκι Κορινθίας με αντικείμενο παράνομες
επεμβάσεις επί του αιγιαλού και της ευρύτερης παράκτιας περιοχής, τμήματα της οποίας
έχουν χαρακτηριστεί ως δασικές εκτάσεις. Διαπιστώθηκαν νέες παράνομες διαμορφώσεις
και εγκαταστάσεις στον αιγιαλό και στην παραλία, καθώς και η παγιωθείσα κατάσταση ως
προς τις επεκτάσεις των παλαιότερων εγκαταστάσεων (ταβέρνα, ξενοδοχείο). Στη συνέχεια,
από τα έγγραφα και την ενημέρωση του Δασαρχείου Κορίνθου, διαπιστώθηκαν τα εξής:
1) μακρόχρονοι (διάρκειας ακόμη και ενός αιώνα) δικαστικοί αγώνες, μεταβιβάσεις κ.λπ.
οικοπέδων της περιοχής, η οποία σε κάποια σημεία φέρεται ως δημόσια δασική, σε άλλα
ως ιδιωτική δασική έκταση, σε κάποια άλλα ως διακατεχόμενη δασική έκταση, υπάρχουν
δε και τμήματα που εμφανίζονται ως παραχωρημένη δασική έκταση προς ρητινοσυλλέ-
κτες· 2) έχουν εκδοθεί πρωτόκολλα αποβολής και έχουν επιβληθεί τα σχετικά πρόστιμα.
Σε πρόσφατη τηλεφωνική επικοινωνία με την προϊσταμένη της Κτηματικής Υπηρεσίας
Κορίνθου ο Συνήγορος του Πολίτη ενημερώθηκε ότι επίκειται εκ νέου οριοθέτηση του αι-
γιαλού. Αναμένεται και έγγραφη ενημέρωση (υπόθεση 13360/1999).

ΝΑ ΑΡΚΑΔΙΑΣ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ - ΕΥΠΕ-ΥΠΕΧΩΔΕ

Τον Ιούνιο διενεργήθηκε αυτοψία στο Λεωνίδιο του Νομού Αρκαδίας για υπόθεση που αφο-

ρούσε στην επέκταση έργου προσίνεμου λιμανιού στην Πλάκα Λεωνιδίου. Διαπιστώθηκαν ελλείψεις στην εκπόνηση της ΜΠΕ, στον έλεγχο των υποδείξεων των συναρμόδιων υπηρεσιών επί της ΜΠΕ και στην τήρηση των κατασκευαστικών όρων της οριστικής μελέτης. Έγινε σύσκεψη στο ΥΠΕΧΩΔΕ με την Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος για την πληρότητα της μελέτης χωροθέτησης και της ΜΠΕ. Η υπόθεση βρίσκεται σε εξέλιξη (υπόθεση 7677/2002).

ΝΑ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ

Τον Ιούλιο διενεργήθηκε αυτοψία στην περιοχή Σβάλα του Δήμου Πελασγίας του Νομού Φθιώτιδας για υπόθεση που αφορούσε στις χερσαίες εγκαταστάσεις ιχθυοτροφείου, σε έκταση η οποία έχει καταγραφεί ως βιότοπος και έχει εκμισθωθεί από την Κτηματική Υπηρεσία. Διαπιστώθηκε η επίχωση τμήματος υγροτόπου για την κατασκευή των εγκαταστάσεων και ότι δεν υπήρχε ΜΠΕ για τις χερσαίες εγκαταστάσεις κατά τον χρόνο κατασκευής τους. Η υπόθεση εκκρεμεί (υπόθεση 19552/2002).

ΔΗΜΟΣ ΣΕΡΙΦΟΥ

Τον Ιούλιο διενεργήθηκε αυτοψία με αφορμή αναφορές οι οποίες έθεταν το ζήτημα του ιδιοκτησιακού καθεστώτος τμημάτων οδού επί της οποίας βρίσκεται το δημόσιο γυμνάσιολύκειο Σερίφου. Ο Πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου, κατά την επαφή που είχε με το κλιμάκιο του Συνήγορου του Πολίτη, δεσμεύθηκε ότι θα διεξαγάγει, μέσω της νομικής υπηρεσίας του δήμου, έλεγχο των συμβολαίων των όμορων ιδιοκτητών, που διεκδικούν τμήματα της οδού, και ότι θα εκδώσει σύντομα πόρισμα για το ιδιοκτησιακό καθεστώς της οδού. Ο δήμος, σε συνεννόηση με τον Συνήγορο του Πολίτη, απέστειλε σχετικά έγγραφα. Αναμένονται και πρόσθετα στοιχεία από τον αναφερόμενο πολίτη, προκειμένου να αξιολογηθούν σε συνδυασμό με τα έγγραφα της διοίκησης (υποθέσεις 18271/2002 και 2661/2003).

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΑΜΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ

Τον Ιούλιο έγινε αυτοψία στον Κάλαμο Αττικής και διαπιστώθηκε η καθυστέρηση κατασκευής έργων υποστήριξης κοινοτικής οδού, μέσω της οποίας εξασφαλίζεται η πρόσβαση στην ιδιοκτησία του πολίτη που είχε προσφύγει στην Αρχή. Ο δήμος απάντησε εγγράφως ότι θα υποστηρίξει το έργο και η υπόθεση έκλεισε ύστερα από τη σύμφωνη γνώμη του αναφερόμενου πολίτη (υπόθεση 16270/2002).

ΔΗΜΟΣ ΣΕΡΙΦΟΥ - ΝΑ ΚΥΚΛΑΔΩΝ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

Τον Ιούλιο διενεργήθηκε αυτοψία στη θέση Γάνεμα της Σερίφου για υπόθεση σχετική με οριοθέτηση ρέματος. Κατά την επαφή του με τη δήμαρχο και τον πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου, το κλιμάκιο της Αρχής ενημερώθηκε ότι η δημοτική αρχή αποκατέστησε και καθάρισε την αρχική κοίτη του ρέματος. Η δημοτική αρχή δεσμεύθηκε επίσης ότι θα υπάρξει απαντητικό έγγραφο του δήμου προς τον Συνήγορο του Πολίτη. Ωστόσο δεν υπήρξε ενημέρωση της Αρχής ως προς τη διαδικασία οριοθέτησης, στην οποία δεσμεύθηκε να προβεί η δήμαρχος (υπόθεση 6930/2002).

Κατά τον μήνα Ιούλιο, ύστερα από καταγγελία περί αδράνειας της Διεύθυνσης Υγιεινής της ΝΑ Κυκλάδων σχετικά με το ενδεχόμενο ρυπογόνου λειτουργίας ιχθυοτροφικής μονάδας στη θέση Σταμάτας Σερίφου, η Αρχή προέβη σε λήψη δειγμάτων θαλάσσιου ύδατος και ιζήματος σε δύο πλησιόχωρες θέσεις στον μυχό του όρμου Σταμάτα όπου είναι εγκατεστημένο το ιχθυοτροφείο. Τα δείγματα έχουν δοθεί για εξέταση σε ειδικό εργαστήριο. Η Αρχή θα συνεχίσει να παρακολουθεί το ζήτημα περιμένοντας τους ελέγχους των υπηρεσιών της νομαρχίας και τις σχετικές αποφάσεις του Νομάρχη Κυκλάδων (υπόθεση 19443/2002).

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΟΣ ΒΟΛΟΥ - ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

Τον Αύγουστο διενεργήθηκε αυτοψία στον Βόλο για υπόθεση σχετική με τη χωροθέτηση

ιχθυόσκαλας σε περιοχή του λιμανιού η οποία αποτελεί υγροβιότοπο, στο ίδιο δε σημείο εκβάλλει ποταμός. Διαπιστώθηκε ότι ναι μεν ο Οργανισμός Λιμένος Βόλου είχε λάβει μέτρα για την προστασία του υγροβιότοπου, ωστόσο έχει γίνει μεταφορά των σκαφών στα κρηπιδώματα που είναι δίπλα στον βιότοπο, χωρίς να έχουν ολοκληρωθεί τα έργα στο σύνολό τους. Παρά τις ενέργειες της Αρχής, δεν έχει ακόμη διαπιστωθεί αλλαγή στη στάση της διοίκησης (υπόθεση 668/2003).

ΔΗΜΟΣ ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟΥ - ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟΥ

Τον Αύγουστο διενεργήθηκε αυτοψία στο «Αισθητικό Δάσος Πευκιάς» Ξυλοκάστρου Κορινθίας και διαπιστώθηκε η βασιμότητα καταγγελιών ως προς την παράνομη χρήση μουσικής από τους υπευθύνους των δύο αναψυκτηρίων που λειτουργούν εκεί. Επιπλέον, διαπιστώθηκε η στέγαση του ενός αναψυκτηρίου σε μόνιμες κτιριακές εγκαταστάσεις από οπλισμένο σκυρόδεμα με κεραμοσκεπή, καθώς και η διαμόρφωση τοιμεντοστρωμένης διόδου (ατραπού), η οποία εκτείνεται από τον δρόμο που διέρχεται μπροστά από το δάσος έως την είσοδο του καταστήματος. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι τμήμα των τραπεζοκαθισμάτων και των δύο καταστημάτων είχε τοποθετηθεί επί της ζώνης του αιγιαλού. Σημειώτεον ότι το άλλο αναψυκτήριο λειτουργούσε ως καφέ-μπαρ κατά παράβαση των υγειονομικών όρων λειτουργίας του. Το Δασαρχείο Ξυλοκάστρου απέστειλε έγγραφο στον Συνήγορο του Πολίτη με το οποίο πληροφόρησε την Αρχή ότι συντάσσεται νέα διαχειριστική έκθεση από το δασολόγιο του δήμου και πρότείνει τη διενέργεια από κοινού αυτοψίας με τον Συνήγορο του Πολίτη (υπόθεση 11991/2003).

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ ΔΗΜΟΥ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ - ΝΑ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ - ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ-ΘΡΑΚΗΣ

Τον Οκτώβριο διενεργήθηκε αυτοψία στην Καστοριά και διαπιστώθηκε η ύπαρξη αυθαίρετων κατασκευών σε ακίνητο στην παραδοσιακή συνοικία της πόλης, τις οποίες δεν είχε καταγράψει η αρμόδια πολεοδομία στις εκθέσεις αυτοψίας. Η πολεοδομία δεσμεύθηκε να προβεί σε διακοπή των οικοδομικών εργασιών, η οποία όμως δεν έχει γίνει ακόμη. Αναμένεται έκδοση απόφασης του δημοτικού συμβουλίου με αντικείμενο τον καθορισμό του επιτρεπόμενου ύψους δόμησης στη συγκεκριμένη περιοχή. Αξιοσημείωτο είναι ότι στον οικισμό δεν έχουν ακόμη θεσπιστεί περιοριστικοί όροι δόμησης, οι οποίοι να διαφυλάττουν τον παραδοσιακό χαρακτήρα του. Η Αρχή απέστειλε έγγραφα στις αρμόδιες υπηρεσίες εκθέτοντας τις απόψεις της και αναμένονται οι ενέργειες της διοίκησης (υποθέσεις 10081/2001, 14020/2003).

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΦΩΚΙΔΑΣ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ - ΝΑ ΦΩΚΙΔΑΣ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΟΡΥΚΤΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ

Τον Οκτώβριο διενεργήθηκε αυτοψία με αφορμή τις παρακάτω υποθέσεις:

- Μη εφαρμογή των διατάξεων περί αυθαίρετων κατασκευών σε οικοδομή στο Μοναστηράκι Φωκίδας, για την οποία δεν έχει ελεγχθεί το θέμα του κοινόχρηστου χώρου. Ζητήθηκε η άμεση παρέμβαση της πολεοδομίας, η εφαρμογή των σχετικών διατάξεων και η ενημέρωση του Συνηγόρου του Πολίτη (υπόθεση 3182/2001).
- Αυθαίρετη κατασκευή μεταλλικής κλίμακας σε οικοδομή στο Μαυρολιθάρι Δήμου Καλιέων. Μετά την επίσκεψη του κλιμακίου του Συνηγόρου του Πολίτη έγινε αυτοψία από την αρμόδια πολεοδομία και υπολογίστηκαν τα πρόστιμα. Αναμένεται η επιβεβαίωση είσπραξης των προστίμων και η κατεδάφιση των αυθαίρετων κατασκευών (υπόθεση 20193/2002).
- Κατεδάφιση αυθαίρετης κατασκευής σε οικοδομή στο Προσίλιο. Ζητήθηκε η άμεση τήρηση των διατάξεων για την επιβολή προστίμων και την κατεδάφιση του αυθαιρέτου. Αναμένεται η απάντηση της διοίκησης (υπόθεση 208/2003).
- Λειτουργία, χωρίς έγκριση της ΜΠΕ, εγκαταστάσεων έτοιμου σκυροδέματος, «ασφαλ-

τομείγματος» και αδρανών υλικών στην περιοχή ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (Δίκτυο Natura 2000) Ρέθι του Δήμου Ευπαλίου. Αναμένονται οι ενέργειες της Διεύθυνσης Βιομηχανίας και Ορυκτού Πλούτου και της Διεύθυνσης Πολεοδομίας και Περιβάλλοντος για ανάκληση της άδειας και σφράγιση των εγκαταστάσεων (υπόθεση 2977/2002).

- Επίχωση και εκτροπή υδατορέματος στον οικισμό Αγίου Σπυρίδωνα, δημοτικό διαμέρισμα Καλλιθέας, με αποτέλεσμα να πλημμυρίζει η περιοχή. Ο νομάρχης, κατά την επίσκεψη του κλιμακίου του Συνηγόρου του Πολίτη, δεσμεύθηκε σχετικά με τον συντονισμό των ενεργειών των υπηρεσιών του Δήμου Τολοφώνας και της νομαρχίας για την οριοθέτηση του ρέματος στις περιοχές εντός και εκτός του οικισμού, καθώς και για την προσπάθεια εξεύρεσης χρημάτων για την οριοθέτηση και τη διευθέτηση του ρέματος εντός του οικισμού (υπόθεση 5106/2002).

- Καθυστερήση εκδίκασης ενστάσεων από την πολεοδομία της ΝΑ Φωκίδας κατά εκθέσεων αυτοψιών περί καταπάτησης κοινόχρηστων χώρων στο Γαλαξίδι. Το κλιμάκιο του Συνηγόρου του Πολίτη, κατά την επίσκεψη, ενημερώθηκε ότι βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία συζήτησης των ενστάσεων και ότι σε μία περίπτωση επιβλήθηκαν τα προβλεπόμενα πρόστιμα μετά την απόρριψη της σχετικής ένστασης. Το κλιμάκιο εισηγήθηκε στον νομάρχη τη συγκρότηση συνεργείου κατεδάφισης. Για τις υπόλοιπες περιπτώσεις, η πολεοδομία δεσμεύθηκε, με νεότερο έγγραφο της προς την Αρχή, για τη διενέργεια αυτοψίας και την περάτωση της διαδικασίας (υπόθεση 8205/2000).

- Λειτουργία λατομείου της Εταιρείας Αργυρομεταλλευμάτων και Βαρυτίνης. Εκκρεμεί το θέμα του ελέγχου τήρησης των περιβαλλοντικών όρων και της επιβολής των σχετικών κυρώσεων, σε περίπτωση που διαπιστωθούν παραβάσεις της οικείας νομοθεσίας (υπόθεση 9590/2003).

ΚΥΚΛΟΣ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΡΑΤΟΥΣ-ΠΟΛΙΤΗ

ΛΙΜΕΝΑΡΧΕΙΟ ΚΩ

Τον Ιούνιο πραγματοποιήθηκε επίσκεψη και αυτοψία στο Λιμεναρχείο της Κω, με σκοπό τη διακρίβωση των ισχυρισμών του προσφεύγοντος (καθώς και άλλων τριών πρώην εργαζομένων ως λιμενεργατών στον λιμένα της Κω) περί κατάθεσης στο λιμεναρχείο –από ετών– αιτήσεων για χορήγηση αδειών καθοδοσίας. Ύστερα από έλεγχο των σχετικών βιβλίων του λιμεναρχείου και τη συγκέντρωση στοιχείων αποδείχθηκε ότι όντως είχαν κατατεθεί αιτήσεις για άδειες, οι οποίες ουδέποτε χορηγήθηκαν με υπαιτιότητα του λιμεναρχείου. Αποτέλεσμα του ελέγχου ήταν η σύνταξη σχετικού πορίσματος. Τις θέσεις της Αρχής υιοθέτησε και το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, το οποίο με έγγραφο του προς το Λιμεναρχείο Κω έδωσε εντολή για τη χορήγηση των επίμαχων αδειών, αφού θα υποβάλονταν βέβαια όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά (υπόθεση 8391/2003).

4. ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΣΕ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ

4.1 ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Σε περίπτωση που ο Συνήγορος του Πολίτη διαπιστώνει, κατά τη διερεύνηση αναφοράς, παράνομη συμπεριφορά διοικητικού οργάνου, συντάσσει έκθεση την οποία και διαβιβάζει στο αρμόδιο για τον πειθαρχικό έλεγχο του υπαίτιου οργάνου, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγρ. 10 του Ν. 3094/2003. Στη συνέχεια αναφέρονται περιπτώσεις αίτησης άσκησης πειθαρχικού ελέγχου σε βάρος οργάνων της διοίκησης που κατατέθηκε από τον Συνήγορο του Πολίτη κατά το 2003.

- Ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε από την Αστυνομική Διεύθυνση Αθηνών να διερευνήσει καταγγελία πολίτη σε βάρος αστυνομικού του Αστυνομικού Τμήματος Βύρωνα για ανάρμοστη συμπεριφορά, εξύβριση, απειλή και περιέλευση σε κατάσταση μέθης. Μετά τη

διενέργεια άτυπης έρευνας, η Αστυνομική Διεύθυνση διαπίστωσε πειθαρχικές ευθύνες και επέβαλε πρόστιμο 40 ευρώ στον εγκαλούμενο αστυνομικό (υπόθεση 6603/2003).

- Ύστερα από παρέμβαση του Συνηγόρου του Πολίτη, το Γενικό Επιτελείο Στρατού παραδέχθηκε ότι κακώς είχε τεθεί στο αρχείο, χωρίς διοικητική εξέταση, μια υπόθεση τραυματισμού στρατιώτη κατά τη διάρκεια άσκησης. Διενεργήθηκε ένορκη διοικητική εξέταση, η οποία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο στρατιώτης τραυματίστηκε «σε διατεταγμένη υπηρεσία και ένεκα ταύτης». Πειθαρχικές ευθύνες αξιωματικών δεν εντοπίστηκαν –παρά τους ισχυρισμούς του στρατιώτη–, πλην όμως το πόρισμα κατέστησε δυνατή τη διεκδίκηση αποζημίωσης εκ μέρους του τραυματισθέντος (υπόθεση 17935/2002).

- Ο Δήμος Βόλου αρνήθηκε εγγράφως την παροχή στοιχείων στον Συνήγορο του Πολίτη κατά τη διερεύνηση αναφοράς για άρνηση διάθεσης δημοτικού χώρου σε θρησκευτική κοινότητα. Ο Συνήγορος του Πολίτη κάλεσε τον Υπουργό Εσωτερικών να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 4, παράγρ. 10 του Ν. 3094/2003 (ιδιώνυμο πειθαρχικό αδίκημα της άρνησης συνεργασίας). Ο υπουργός παρήγγειλε στην Περιφέρεια Θεσσαλίας να προβεί στις αναγκαίες ενέργειες (υπόθεση 6301/2003).

- Ζητήθηκε ο πειθαρχικός έλεγχος από τη Γενική Γραμματέα Περιφέρειας Ιονίων Νήσων για οκτώ υποθέσεις κατά της Διεύθυνσης Πολεοδομίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ζακύνθου και της Νομαρχίας Ζακύνθου για άρνηση συνεργασίας με την Αρχή. Οι υποθέσεις για τις οποίες ζητήθηκε πειθαρχικός έλεγχος αφορούν στα ακόλουθα ζητήματα: υπέρμετρη καθυστέρηση, από τις αρμόδιες υπηρεσίες, έκδοσης οικοδομικής άδειας στο δημοτικό διαμέρισμα Παντοκράτορα Δήμου Λαγανά Ζακύνθου, άρνηση συμμόρφωσης προς απόφαση του ΣτΕ σχετικά με την ακύρωση πράξης εφαρμογής του σχεδίου πόλεως του οικισμού Λαγανά, άρνηση χορήγησης αντιγράφου οικοδομικής άδειας, παράλειψη ενημέρωσης της Αρχής σχετικά με ζητήματα αυθαίρετων κατασκευών. Σε καμία από τις προαναφερόμενες περιπτώσεις ο Συνήγορος του Πολίτη δεν έχει ενημερωθεί σχετικά (υποθέσεις 16002/2001, 19425/2002, 8247/2002, 1751/2003, 9819/2000, 12780/2001, 11837/2002 και 20596/2001).

- Από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ζητήθηκε ο πειθαρχικός έλεγχος υπαλλήλων της Διεύθυνσης Πολεοδομίας και Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Φωκίδας για την καθυστέρηση αποστολής φακέλου στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, στην οποία είχε προσφύγει ο αναφερόμενος πολίτης. Η Αρχή ενημερώθηκε ότι έγινε έγγραφη επίκληση από τον νομάρχη προς τον αρμόδιο υπάλληλο (υπόθεση 24177/2002).

- Ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής την άσκηση πειθαρχικού ελέγχου κατά του Δημάρχου Νέας Σμύρνης για άρνηση συνεργασίας με την Αρχή. Πρόκειται για δύο υποθέσεις που αφορούν στην αυθαίρετη κατάληψη πεζοδρομίων και κοινόχρηστων χώρων, καθώς και στην καθυστέρηση λήψης απόφασης από τον Δήμο Νέας Σμύρνης για την οριστική τακτοποίηση προσκυρώσεων (υποθέσεις 6939/2001 και 9898/2002).

- Ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας τον πειθαρχικό έλεγχο υπαλλήλων της Πολεοδομίας Δήμου Μουρικίου, λόγω άρνησης συνεργασίας με την Αρχή σε υπόθεση για την κατεδάφιση ετοιμόρροπων οικοδομών, οι οποίες είχαν πληγεί από τον σεισμό του 1995 (υπόθεση 3087/2002).

- Ζητήθηκε από τον Νομάρχη Βοιωτίας ο πειθαρχικός έλεγχος υπαλλήλων της Διεύθυνσης Υγιεινής της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Βοιωτίας, λόγω άρνησης συνεργασίας με τον Συνήγορο του Πολίτη για τη διενέργεια αυτοψίας σε ακίνητο στον οικισμό Πετραλώνων, στο οποίο φέρεται να γίνεται παράνομος σταβλισμός ζώων, καθώς και σε βιομηχανία κεραμοποιίας στην περιοχή Λάκκα Σκούρτων Βοιωτίας (υποθέσεις 8294/2002, 16846/2002).

- Ζητήθηκε από τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων ο πειθαρχικός έλεγχος των αρμόδιων υπαλλήλων του Ταμείου Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων Γρεβενών, εξαιτίας της

υπερβολικής καθυστέρησης να επιδοθεί έκθεση αυτοψίας σεισμοπλήκτου, η οποία είχε ως αποτέλεσμα την απώλεια του δικαιώματος για την απόκτηση δωρεάν κατοικίας. Η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων του ΥΠΕΧΩΔΕ ενημέρωσε την Αρχή ότι έδωσε εντολή για τη διενέργεια του πειθαρχικού ελέγχου (υπόθεση 11391/2002).

- Ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, καθώς και από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής, τον πειθαρχικό έλεγχο του Δημάρχου Γλυκών Νερών, λόγω μη συνεργασίας με την Αρχή. Η σχετική υπόθεση αφορά στην άρνηση του Δήμου Γλυκών Νερών να αποδώσει στον κύριο της ιδιωτική έκταση που είχε καταληφθεί παράνομα (υπόθεση 4929/2002).
- Ζητήθηκε από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Πελοποννήσου ο πειθαρχικός έλεγχος των υπευθύνων στον Δήμο Λεύκτρων και στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Μεσσηνίας, διότι δεν ενημέρωσαν τον Συνήγορο του Πολίτη σχετικά με υπόθεση καταπάτησης απαλλοτριωθέντος χώρου για τη διάνοιξη της οδού Προσήλιο-Τσέρια στον Δήμο Λεύκτρων (υπόθεση 5327/2000).

4.2 ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΣΕ ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΡΧΗ

Σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγρ. 11 του Ν. 3094/2003, ο Συνήγορος του Πολίτη έχει τη δυνατότητα, εάν κατά τη διερεύνηση υποθέσεων προκύψουν αποχρώσεις ενδείξεις για τέλεση αξιόποινης πράξης από λειτουργό, υπάλληλο ή μέλος της διοίκησης, να διαβιβάσει τις σχετικές εκθέσεις στον αρμόδιο εισαγγελέα. Κατά το 2003 ο Συνήγορος του Πολίτη έκρινε πως η διάταξη αυτή θα πρέπει να τύχει εφαρμογής στις παρακάτω περιπτώσεις.

- Ο Συνήγορος του Πολίτη κοινοποίησε προς τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών Ιωαννίνων πόρισμά του, που αφορά στη μη ικανοποίηση αιτήματος πολίτη για χορήγηση αντιγράφων από έγγραφα της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, τα οποία ο ενδιαφερόμενος επιθυμούσε να χρησιμοποιήσει για την υπεράσπισή του ενώπιον αρμόδιων δικαστικών αρχών.

Ο Συνήγορος του Πολίτη προέβη στη σύνταξη του πορίσματος, εξαντλώντας όλες τις αρμοδιότητες που οι οικείες διατάξεις παρέχουν στην Αρχή, καθώς η διαμεσολάβηση για την ικανοποίηση του αιτήματος του ενδιαφερομένου απέβη άκαρπη. Ανεκτέλεστες επίσης παρέμειναν τόσο οι σχετικές παραγγελίες του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Ιωαννίνων όσο και η σχετική εντολή της Πρυτανείας του Πανεπιστημίου προς την προαναφερόμενη υπηρεσία (υπόθεση 14357/2002).

- Κατά του πρώην Δημάρχου Σπάτων και του δημοτικού συμβουλίου έχει ασκηθεί ποινική δίωξη, λόγω παράνομης μεταβολής χρήσης και παράνομης εκμίσθωσης σε ιδιώτη κοινόχρηστου χώρου στη Χριστούπολη Σπάτων, όπου διαπιστώθηκαν αυθαίρετες κατασκευές, λειτουργία επιχείρησης χωρίς νόμιμες άδειες και έλλειψη ΜΠΕ. Ειδικότερα, έχει κατασκευαστεί πισίνα και αυθαίρετο κτίσμα που λειτουργεί ως αναψυκτήριο-κυλικείο-χώρος εκδηλώσεων (υπόθεση 13329/2002).
- Ποινική δίωξη ασκήθηκε κατά του Δημοτικού Συμβουλίου Ορεστίδος του Νομού Καστοριάς και του Νομάρχη Καστοριάς, ύστερα από άρνηση του δημάρχου και του νομάρχη να προβούν στη σφράγιση πτηνοτροφικών εγκαταστάσεων που λειτουργούν χωρίς νόμιμη άδεια κοντά σε κατοικημένη περιοχή, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται σοβαροί κίνδυνοι για τη δημόσια υγεία και το περιβάλλον (υπόθεση 18143/2002).
- Άρνηση του Δημάρχου Άσσου-Λεχαιίου να συμμορφωθεί με απόφαση του ΣτΕ, με την οποία είχε κριθεί παράνομη η κοινοτική απόφαση για την ασφαλτόστρωση και τη διαπλάτυνση του δρόμου Λεχαιίου-Κορινθίας. Παρά την ύπαρξη της προαναφερόμενης ακυρωτικής απόφασης, ο δήμος προέβη στις εργασίες ασφαλτόστρωσης και διαπλάτυνσης (υπόθεση 10198/2001).
- Παράλειψη απομάκρυνσης, από τον Νομάρχη Κυκλάδων, του λιμενοβραχίονα και επαφοράς στην προτέρα κατάσταση της παραλίας στον όρμο Μαρμάρου στην Πάρο, με

αποτέλεσμα τη συνεχή διάβρωσή της. Υπογραμμίζεται ότι ο λιμενοβραχίονας κατασκευάστηκε χωρίς την τήρηση της προβλεπόμενης διαδικασίας και κυρίως χωρίς την εκπόνηση ΜΠΕ και την απόφαση για την προέγκριση χωροθέτησης (υπόθεση 9210/2000).

- Παράλειψη συμμόρφωσης του ΟΣΕ ΑΕ με απόφαση του Εφετείου Λάρισας, που αναγνώρισε σε ιδιώτη την κυριότητα έκτασης και διέταξε την απόδοσή της από τον οργανισμό (υπόθεση 3384/2002).

- Έχει ασκηθεί ποινική δίωξη κατά του Δημάρχου Βούλας, ύστερα από την άρνηση της δημοτικής αρχής να συμμορφωθεί με απόφαση του ΣτΕ σχετικά με την ακύρωση άδειας λειτουργίας καταστήματος (έκθεση αυτοκινήτων) σε περιοχή αμιγούς κατοικίας. Συγκεκριμένα, η δημοτική αρχή αρνήθηκε να προβεί στη σφράγιση του καταστήματος (υπόθεση 19781/2002).

- Παράνομη κατασκευή μεγάλης τιμεντένιας προβλήτας από τον Δήμο Μακεδνών στη λίμνη Καστοριάς, στην περιοχή του Δισπηλιού, μέσα στον υγρότοπο και επί του αιγιαλού της λίμνης. Ο υγρότοπος προστατεύεται από την κοινοτική και την εθνική νομοθεσία (περιοχή Δικτύου Natura 2000, σημαντική περιοχή για τα πτηνά, τόπος ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, καταφύγιο άγριας ζωής). Η κατασκευή έγινε χωρίς άδεια από τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες, ούτε καν με απόφαση του δήμου και της δημοτικής επιχείρησης που εκμεταλλεύεται λατομείο στην περιοχή. Μετά την παρέμβαση της Αρχής, ο Νομάρχης Καστοριάς και η Κτηματική Υπηρεσία επέβαλαν πρόστιμα (συνολικού ύψους 14.000 ευρώ), εκδόθηκαν πρωτόκολλα διοικητικής αποβολής και υποβλήθηκε μήνυση από το δασαρχείο. Υφίστατο ήδη έκθεση αυτοψίας αυθαιρέτου. Η περιφέρεια έχει επίσης επισημάνει το παράνομο της κατασκευής. Ωστόσο, ο δήμος αγνόησε τις κυρώσεις, περιέφραξε τον χώρο και ανήρτησε πινακίδα με την ένδειξη «ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη». Η Αρχή παρέπεμψε την υπόθεση στον αρμόδιο εισαγγελέα τον Ιανουάριο του 2003, λόγω ισχυρών ενδείξεων τέλεσης αξιόποινων πράξεων από τον πρώην Δήμαρχο Μακεδνών (20392/2001).